

ТҰРСЫНОВА МАРХАБА АХМЕТҚАЛИҚЫЗЫ

Ғылыми дәрежесі мен атағы: филология ғылымдарының кандидаты (2002 ж.), Қазақ тіл білімі кафедрасының қауымдастырылған профессоры.

Кәсіптік біліктілік: Филолог. Қазақ тілі мен әдебиетінің оқытушысы.

Оқытатын пәндері: «Орфография мен пунктуацияның қиын мәселелері», «Түркі тілдерінің салыстырмалы грамматикасы», «Көне түркі тілі», «Түркітануға кіріспе», «Латын графикасы»;

Еңбек өтілі: 30 жыл, Е.А.Бөкетов атындағы ҚарМУ-да 1992 жылдан бастап.

Ғылыми еңбектері: 1 монография, 2 оқу құралы, 4 оқу-әдістемелік құрал, 4 электронды оқулық, 80-тен астам ғылыми мақала:

– Түркі тілдерінің дыбыс жүйесі. Оқу құралы. – Қарағанды: ҚарМУ баспасы, 2011. – 100 б.

– «Түркі тілдерінің салыстырмалы грамматикасы» пәні бойынша практикум. Әдістемелік нұсқау. – Қарағанды: ҚарМУ баспасы, 2012. – 68 б.

– Қазақ тілі тарихын дәуірлеу мәселелері (З.Н.Жуынтаевамен бірге). Оқу-әдістемелік құрал. – Қарағанды: ҚарМУ баспасы, 2016. – 112 б.

– Түркі тілдерінің генетикалық байланыстары: синхрондық, диахрондық аспектілері. Монография. Қарағанды: ҚарМУ баспасы, 2017. – 130 бет.

Соңғы 5 жылдағы маңызды еңбектері:

– Қазақ тіліндегі кейбір туыстық атауларды тарихи салыстырмалы зерттеу. ҚХР Іле педагогика университеті Хабаршысы. Филология сериясы. – 2015.1. – №1. – Б. 38-43.

– Түркі тілдері лексикасын салыстыра зерттеу тәжірибесінен (П.Бидоламен бірге). «Ұлы дала» 1-ші гуманитарлық ғылыми форумының материалдары. – Астана, 2016. – Б. 319-327.

– Object lacking elliptical sentences in the work of zhalairi zhami' at-tauarikh З.Н.Жуынтаева, А.Жуманбаевамен бірге). Мир большого Алтая. Международный научный журнал. – Усть-Каменогорск: Берел ВКГУ им. С.Аманжолова. – 2016. – №2 (1.2). – С. 142-148

– Қазақ тіліндегі кейбір атаулардың басқа түркі тілдеріндегі сипаты. Этапы и особенности развития просветительства в Башкортостане и России: материалы международной научно-практической конференции, посвященной 175-летию со дня рождения выдающегося башкирского просветителя Мухаметсалима Уметбаева. 17 мая. – Уфа РИЦ БашГУ, 2016. – С.415-418.

– Түркі тілдері фольклорында кездесетін кейбір туыстық атаулар. Қазақ лингвофольклортануының бүгінгі мен болашағы: республикалық ғылыми конференция материалдары. 8 қазан. – Астана, 2016. – Б. 319-323.

– Көне және қазіргі түркі тілдеріндегі лексикалық сабақтастық (П.Бидоламен бірге). Қарағанды университетінің Хабаршысы. Филология сериясы. – 2016. – №4 (84). – Б. 8-13.

– Portrayals of the good and the evil in the Kazakh fairy tales (Ж.Жарылғапов, Ш.Мажитаевамен бірге). Man In India, 96 (12) – 2016. P. 56-99. <http://serialsjournals.com/serialjournalmanager/pdf/1484562799.pdf>

– Этнофразеологизмдердің тілдік табиғаты (З.Жуынтаева, А.Қазанбаевамен бірге). ПМУ Хабаршысы. Филологиялық сериясы. – 2016. – №4. – Б.200-208.

– Характеристика неполных предложений без дополнения в языке исторических письменных памятников (З.Жуынтаева, А.Қазанбаева, Ж.Рапишевамен бірге). Актуальные проблемы гуманитарных и естественных наук. Журнал научных публикаций. – Москва, 2017. – №3(98). – С. 35-39.

– Türk dillerinde ben, sen, o zamirlerinin çekimlenmesi. Atatürk University Journal of Faculty of Letters Sayı. – 2017. – №59. – В. 249-256

<http://e-dergi.atauni.edu.tr/ataunisosbd/issue/view/5000019048/showToc>

– Түркі тілдеріндегі есімдіктердің лингвистикалық табиғаты памятников (З.Жуынтаева, А.Қазанбаевамен бірге). Қарағанды университетінің Хабаршысы. Филология сериясы. – 2018. – №3 (91). – Б. 8-14

- Емле ережелері: пікірлер мен ұсыныстар. Латын әліпбиі: теория, әдістеме және насихат.
- «Ш.Шаяхметов атындағы «Тіл-Қазына» ұлттық ғылыми-практикалық орталығы» КеАҚ.
- Нұр-Сұлтан, 2019. – Б. 40-42.
- Жаңа әліпби және орфографиялық мәселелер. Жаңа әліпби: әдістеме және халықаралық тәжірибе: ғылыми-практикалық конференция материалдары. 15 қараша. – Нұр-Сұлтан, 2019. – Б. 75-79
- Lexico-Semantic Change in the Kazakh Language of the COVID Era (A.Adilova, M.Balabekova, Y.Tuite, S.Samenova, A.Kazanbaeva, S.Rahymberlina, B.Khasenov) Theory and Practice in Language Studies, Vol. 13, No. 5, pp. 1172-1181, May 2023 DOI: <https://doi.org/10.17507/tpls.1305.10>

Авторлық құқық объектісіне құқықтарды мемлекеттік тіркеу туралы куәліктер:

- Көне түркі тілі. (З.Н. Жуынтаевамен бірге). – Электронды оқу құралы. Куәлік №1811. 2010 жыл, 7 желтоқсан;
- Қазақ, қырғыз, өзбек тілдерінің салыстырмалы фонетикасы. – Электронды оқу құралы. Куәлік №1809. 2010 жыл, 7 желтоқсан.
- Түркі тілдерінің дыбыс жүйесі. – Электронды оқу құралы. Куәлік №1450. 2013 жыл, 31 қазан.
- Қазақ тілі тарихын дәуірлеу мәселелері. – Электронды оқу құралы. Куәлік №2000. 2017 жыл, 10 тамыз.
- Түркі тілдерінің генетикалық байланыстары (синхрондық, диахрондық аспект). – Электронды оқулық. Куәлік №5657. – 08.10.2019.

Біліктілікті жетілдіру:

- Алматы қаласында «Біліктілікті арттырудың ұлттық орталығы» АҚ Білім беру жүйесінің басшы және ғылыми-педагогикалық кадрлары біліктілігін арттыратын Республикалық институтында «ЖОО педагогика мамандығының оқытушыларының біліктілігін арттыру» бағдарламасы бойынша курстан өткені туралы сертификат (12.10.2015-07.11.2015);
- «Әлемдік кеңістіктегі білім беру жүйесі: өзекті мәселелері мен басымдықтары» тақырыбында өткен 72 сағаттан тұратын семинар-тренингке қатысқаны үшін сертификат (23.11.2015-27.11.2015);
- С.Торайғыров атындағы Павлодар мемлекеттік университетінде Халықаралық Қысқы ғылыми мектеп-семинардың «Когнитивная лингвистика и концептуальные исследования» тақырыбында біліктілікті арттыру курсына қатысқаны үшін сертификат (14.12.2015-09.01.2016);
- Е.А.Бөкетов атындағы ҚарМУ-да өткен «Springer Link User Training» атты семинарға қатысқаны үшін сертификат (20.01.2016);
- Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінде өткен «Ана тілі аясы: оқыту, зерттеу» тақырыбындағы халықаралық ғылыми-әдістемелік семинарға қатысқаны үшін сертификат (24.02.2017-06.03.2017);
- РФ Башқұрт мемлекеттік университетінде «Инновационные образовательные технологии» атты онлайн-семинарға қатысқаны үшін сертификат (02.10-27.10.2017);
- Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университетінде ҚР БЖҒМ тапсырысымен «Отандық және шетелдік мамандардың қатысуымен менеджмент және кадр даярлаудың үздік халықаралық стандарттары негізінде педагогикалық мамандарды оқыту» жобасын іске асыру мақсатында ұйымдастырылған «Білім саласындағы менеджмент», «Үштілді білім беру» атты семинарларға қатысқаны үшін сертификат (04.12.2017-06.12.2017);
- «Особенности преподавания учебных предметов на русском языке в условиях ограниченной языковой среды: уровень начального образования» (повышение квалификации). РУДН. (21.09-05.10.2018);
- «Жаңа қазақ жазуы және графика мәселесі» (республикалық семинар). Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды мемлекеттік университеті. (11.10-13.10.2018);
- «Латын жазуына негізделген жаңа қазақ әліпбиі мен емле ережелері» (әдістемелік семинар). «Piligrim» білім беру академиясы. Астана қаласы. (28.03-03.04.2019);

«Латын графикасы: оқыту теориясы мен әдістемесі» (республикалық әдістемелік семинар). Байтұрсынұлы академиясы. Нұр-Сұлтан қаласы. (20.04-30.04.2019);

«Жаңа емле: құрылымы мен мазмұны» (республикалық семинар). Ш.Шаяхметов атындағы «Тіл-Қазына» ұлттық ғылыми-практикалық орталығы (02.05.-03.05.2019);

«Қазақ тілі әліпбиін латын графикасына көшіру жағдайында жоғары оқу орындары профессор-оқытушылар құрамының кәсіби құзыреттілігін арттыру» (біліктілікті арттыру курсы).

«Өрлеу» біліктілікті арттыру ұлттық орталығы» акционерлік қоғамы. Нұр-Сұлтан қаласы. (30.09-08.11.2019);

Ағылшын тілі. А1 деңгейі (біліктілікті арттыру курсы). Қарағанды облысы тілдерді дамыту жөніндегі басқарма. (Қыркүйек-қазан, 2019);

«Орта білім беру мазмұнын жаңғыртудың негізгі тәсілдері» (біліктілікті арттыру курсы). Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды мемлекеттік университеті (26.12-2019-11.01.2020).

«Жоғары оқу орны оқытушысының қашықтықтан және онлайн оқытуды ұйымдастырудағы құзыреттілігін дамыту» (біліктілікті арттыру курсы) (09.01.2023-21.01.2023 сертификат №351023)

Марапаттар: «Қарағанды облысының Тілдерді дамыту жөніндегі басқармасы» ММ-нің құрмет грамотасы, «Қарағанды облысының Тілдерді оқыту орталығы» ЖК-нің алғысхаты; Қарағанды облысы әкімінің Құрмет грамотасы (2018); Қазақстан Республикасы президентінің алғысхаты (2019).

Қосымша мәлімет:

– Кафедраның СМҒА және ғылыми-әдіснамалық семинар жетекшісі;

– Е.А.Бөкетов атындағы ҚарУ Қазақ тілін дамыту және латын графикасына аудару орталығының жетекшісі;

– ҚР Үкіметі жанындағы Мемлекеттік тіл саясатын іске асыру жөніндегі комиссия жанынан құрылған Орфографиялық жұмыс тобы мүшесі.